

Mødet den 17. Marts 1923.

Fraværende: M. Brammer, Leonhard Hansen, Bernt Jensen, J. Chr. Møller, P. Petersen, Vald. Pedersen og M. Simonsen.

1. (J. Nr. 445—1922). **Forslag til Overslag over Kommunens Indtægter og Udgifter for 1923—24.**
— 2. Behandling.

Følgende Ændringsforslag forelaa:

Ad Indtægtskonto V. Forslag fra Budgetudvalget om, at Motorafgiften under Konto V k overføres til Udgiftskonto VIII 2 a 2 til Dækning af der faldende Udgift til Brolægning.

Formanden meddelte, at Budgetudvalget var klar over, at det nævnte Beløb paa 25000 Kr. var opført to Gange, men man glemte at faa det rettet. Taleren antog ikke, Byraadet havde noget imod Rettelsen, saaledes at Beløbet udgaar paa Konto V.

Vedtoges.

Ad Udgiftskonto I. Forslag fra M. C. Falk om, at følgende Ændringer paa Stadsarkitektens Konto, I 3 d, foretages: Under Konto d 1 d foreslaas slettet 2 Bygningstegnere 8500 Kr., og 1 Assistent 3450 Kr. Konto d 1 e, 1500 Kr., foreslaas slettet.

Forslag fra samme om, at følgende Ændringer paa Bygningsinspektørens Konto, I 3 e foretages: Under Post 2, Kontorassistance, foreslaas optaget Løn 3200 Kr. til en Kontorassistent af 2. Grad samt Løn 1500 Kr. til en Inkassator og Bud.

Budgetudvalget indstiller, at Forslagene afvises som Ændringsforslag og henvises til de vedkomende Udvalgs Erklæring.

Formanden erklærede, at Budgetudvalget ikke fandt, man kunde ændre Administrationen ved Budgettets 2. Behandling uden at have indhentet de paagældende Udvalgs Erklæring om, hvorvidt de fandt Forslagene formaalstjenlige. Heller ikke kunde man vide, om de opførte Beløb var passende. Men der skete jo intet ved at godkende Budgettet, som det forelaa, og saa siden tage disse Spørgsmaal op til Drøftelse.

M. C. Falk havde intet imod, at de forskellige Udvalg undersøgte Sagen.

Budgetudvalgets Indstilling vedtoges.

Ad Udgiftskonto I. Forslag fra Budgetudvalget om, at der som Post I 6 g optages 1200 Kr. som Understøttelse til Enkefru Krüger for Aaret 1923—24.

Vedtoges.

Ad Udgiftskonto VI. Forslag fra Politimesteren om, at følgende Ændringer i Udgiftskonto VI foretages: Konto VI 1 a 3 foreslaas nedsat med 2746 Kr., idet Udgift til Stave nedsættes med 40 Kr., Udgift til Fløjter med 6 Kr., uforudsete Udgifter ved Beklædningen med 2000 Kr. og Erstatning for Brug af egne Klæder med 700 Kr. Konto VI 5 d foreslaas nedsat med 300 Kr., Konto VI 5 h med 500 Kr., Konto VI 5 i med 500 Kr., Konto VI 5 n med 100 Kr., Konto VI 5 p med 100 Kr., Konto VI 5 q med 500 Kr. og under

samme Post foreslaas optaget en forventet Indtægt ved Automobilet paa 500 Kr.

Anbefalet af Budgetudvalget.

Vedtoges.

Indtægtskonto V k formindskes herefter med 25000 Kr. Udgiftskonto I 6 forøges med 1200 Kr., der opføres under ny Post g. Udgiftskonto VI 1 a 3 formindskes med 2746 Kr., Konto VI 5 d med 300 Kr., Konto VI 5 h med 500 Kr., Konto VI 5 i med 500 Kr., Konto VI 5 n med 100 Kr., Konto VI 5 p med 100 Kr. og Konto VI 5 g med 1000 Kr.

Ellers vedtoges Budgettet, som blev gennemgaaet Post for Post, i den Skikkelse, hvori det i Udkast forelaa fra Budgetudvalget, og det Beløb, der efter Hovedligningen vil være at ligne paa Formue og Lejlighed, kommer da til at udgøre 7980373 Kr. 58 Øre.

Det vedtoges for 1922—23 at fastsætte den i § 2 C i »Vedtægt for Ligning af personlig Kommuneskat i Aarhus Købstadkommune« ommeldte Procentdel, der vil være at lægge til det Beløb, som skal udskrives efter Formue og Lejlighed, til 5 %.

2. (J. Nr. 619—1922). **Licitationsstilbud paa Spildevandsledninger m. m. til Nødtørftsanstalten paa Bispetorvet.**

Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse foreslaar at overdrage Arbejdet til Herm. Beltrup for 1448 Kr. paa Betingelse af, at han lader Arbejdet udføre ved autoriseret Vandmester.

Indstillingen var vedtaget ved Cirkulation og toges til Efterretning.

3. (J. Nr. 138—1922). **Meddelelse fra Undervisnings-**

ministeriet om, at Byraadets Andragende om Tilskud til Observatoriet ikke kan fremmes.

Toges til Efterretning.

4. (J. Nr. 11¹—1922). Indenrigsministeriets Approbation paa Købekontrakt med Lærer Bønløkke Andersen.

Toges til Efterretning.

5. Meddelelse om bevilgede Statsbyggelaan til:
- a. (J. Nr. 699¹—1922). Aarhus Højskoleforening.
 - b. (J. Nr. 699⁶—1922). Malermester B. H. Lyngaa.
 - c. (J. Nr. 699⁸—1922). Stukkator C. Besser.
 - d. (J. Nr. 699⁵—1922). Rangerformand J. P. Petersen.
 - e. (J. Nr. 699²—1922). Værkmester M. Christensen.

Toges til Efterretning.

6. (J. Nr. 231—1922). Meddelelse fra Nødhjælpsarbejdsudvalget for Aarhus Amt angaaende rettidig Indsendelse af Ansøgninger.

Toges til Efterretning.

7. (J. Nr. 740—1922). Regnskab for M. C. Lottrup's Legat for 1921—22.

Toges til Efterretning.

8. (J. Nr. 23²⁹—1922). Meddelelse om Vej- og Kloakvæsenet i 1921—22.

Toges til Efterretning.

9. (J. Nr. 265—1922). Indstilling fra Skolekommissionen vedrørende Undervisningsplanen for Borgerskolerne.

Følgende Indstilling forelaa:

»Idet Skolekommissionen herved paany til det ærede Byraad fremsender Undervisningsplanerne for Aarhus Borgerskoler med Indstilling om, at de atter maa blive sendt til Skoledirektionens Godkendelse, foreslaar man at fastholde den obligatoriske Undervisning i fremmede Sprog i VII og VIII Borgerskoleklasse, at Antallet af Religionstimer i VI Borgerskoleklasse forøges

fra 2 til 3, og at den Time, hvormed Religions-timerne forøges, tages fra Anskuelsesundervisning i II Klasse, saaledes at Klassernes gennemsnitlige Timetal fremdeles bliver 30 ugentlige Timer.

Naar man mener at burde holde fast paa den obligatoriske Undervisning i Tysk i VII Klasse, saaledes som den har fundet Sted ved Aarhus Borgerskoler siden 1907, og i Tysk og Engelsk i den nye VIII Klasse, saa skal man for det første henvise til, hvad man i Skrivelsen af 1. Juli f. A. til det ærede Byraad om samme Sag har fremført, at man nødig vil komme ind paa en Deling af Børnene i VII og VIII Klasse i Klasser med Sprog og Klasser uden Sprog, da denne Ændring vil være egnet til at bringe Mistemning mellem Hjem og Skole — saa meget mere som den vil lægge Hindringer i Vejen for en Klasedeling med tilstrækkelig fyldte Klasser.

Dernæst ser man ikke rettere, end at det ikke alene pædagogisk, men og socialt set er rigtigt i en Købstad at sørge for Undervisning i eet eller to af Europas Hovedsprog til alle dem af Borgerskolernes Børn, som paa nogen Maade har Mulighed for at nyde godt af denne Undervisning. De vil høste Gavn deraf, baade hvis de bliver i deres Fædreland og eventuelt fortsætter den boglige Uddannelse i en Fagskole. og selvfølgelig endnu mere hvis de rejser til Udlandet, hvad der vel i mange Tilfælde vil ske, naar normale Forhold indtræder. Det ser ud til, at det bliver mere og mere vanskeligt at skaffe Arbejde i vort Fædreland til hele den opvoksende Ungdom, og for den, som vil søge ud i det fremmede for kortere Tid eller for

stledse, er vel intet vigtigere end Kendskab til Tysk eller Engelsk.

Endelig mener Skolekommissionen med stor Berettigelse at kunne hævde, at Sprogundervisningen kun gives til Børn, som kan antages at have Gavn deraf.

I Skolevæsenets Aarsberetning for Aaret 1. April 1921 til 31. Marts 1922 oplyses, at af de 1165 Børn, som i Løbet af Aaret er udskrevet af Aarhus Borgerskoler, er

102 gaaet ud af Realklassen,
35 gaaet ud af 4. Mellemskoleklasse,
31 gaaet ud af 3. Mellemskoleklasse,
4 gaaet ud af 2. Mellemskoleklasse,
0 gaaet ud af 1. Mellemskoleklasse,
688 gaaet ud af VII Borgerskoleklasse,
253 gaaet ud af VI Borgerskoleklasse,
44 gaaet ud af V Borgerskoleklasse,
3 gaaet ud af IV Borgerskoleklasse,
5 gaaet ud af Værneskolen,

I alt 1165.

Af de Børn, som ikke gaar over i Mellem-skolen, er der altsaa 305 eller over 30 %, som ikke naar op i VII Klasse og altsaa ikke faar Del i Sprogundervisningen, og man kan formentlig gaa ud fra, at disse 305 Børn er de Elever, som har de daarligste Betingelser for at nyde godt af Skolens Undervisning (i 1920 —21 var de tilsvarende Tal 329 eller 32 %; i indeværende Aar skønnes Forholdet at være et lignende). I den ny VIII Klasse vil der kun blive opflyttet Børn, som kommer til at gaa i Skole fulde 8 Aar, og der vil i Skoleaaret 1923 —24, saa vidt man kan skønne, kun blive Tale om i alt godt 100 Børn, som vil blive samlede i 4 Klasser. Det er selvfølgelig Børn, som er

sat tidlig i Skole, og som har gennemgaaet alle 7 foregaaende Klasser uden nogensinde at blive standsede, og det vil sikkert være fuldt forsvarligt at byde dem Undervisning baade i Tysk og Engelsk — ligesom Eleverne i Mellemkolen.

Man tør vel gaa ud fra, at naar Undervisningsministeriet har stillet Krav om, at Undervisningen i fremmede Sprog skal være fakultativ, saa er Grunden den, at den paagældende Undervisning kun bør bydes de Elever, som kan antages at have Betingelser for at nyde godt deraf. Skolekommissionen tillader sig med Henvisning til det foran anførte at mene, at den Praksis, som Aarhus Borgerskoler følger og vil følge ved Opflytning til VII og VIII Klasse er en saadan, at Ministeriets Ønske i Virkeligheden sker Fyldest, og man tillader sig derfor paany at indstille Sprogundervisningen i den foreslaaede Form til Stadfæstelse.

Medens man saaledes mener at burde fastholde den foreslaaede Form i Sprogundervisningen, vil man foreslaa at imødekomme Ministeriets Ønske om Forøgelse af Religions-timerne, og man finder det da rettest at lægge en Time til i VI Klasse, saaledes at der bliver 3 ugentlige Religionstimer i den nævnte Klasse.

Da det næppe er rigtigt at forøge det samlede Timetal, og Timen skal tages paa et andet Punkt, saa vil det formentlig være rigtigst at tage den ene af de 2 Timer, som i II Klasse er lagt til Anskuelsesundervisning, saaledes at Faget faar en ugentlig Time i begge de to yngste Klasser. Der vil antagelig ikke derved voldes nogen synderlig Skade paa Undervisningen i de det nævnte Fag, medens der selvfølgelig vil ske en ret væsentlig Udvidelse af Religions-

undervisningen i VI Klasse, der som foran omtalt for en stor Del af Børnene er den sidste Klasse i Skolen. Man anser det ikke for nødvendigt i Anledning af den foreslaaede Ændring at foretage nogen Omredigering af Stoffordelingens Tekst for Religion i VI Klasse eller for Anskuelsesundervisningen i II Klasse.

Der medfølger et Eksempplar af Undervisningsplanen, hvori den omhandlede Rettelse er foretaget. «

F o r m a n d e n forelagde Sagen. Undervisningsplanen blev i sin Tid vedtaget i Overensstemmelse med den Undervisning, som nu foregaar i Borgerskolerne, men Ministeriet mente, at der var 1 Times Religionsundervisning for lidt igennem Skoleaarene, og Skolekommissionen havde nu delvis imødekommet dette Krav ved at lægge 1 Time mere til 6. Klasse. Desuden var der en Divergens angaaende Sprogundervisningen i 7. og 8. Klasse, idet Ministeriet ønskede, det skulde være frivilligt, om Børnene vilde modtage denne Undervisning eller ikke. Byens Lærerraad, Skolekommission og Skoleudvalg havde den Opfattelse, at man kan ikke have frivillig Undervisning i Skolerne, den maatte være obligatorisk. Hvis nogen ikke ønskede, at deres Børn fik Sprogundervisning, var der den Udvej, at de kunde blive i 6. Klasse. men i samme Klasse maatte Betingelserne være ens for alle Børn. Hvis Byraadet sluttede sig til den foreliggende Plan, havde man imidlertid Visshed for, at den nu vilde blive approberet af Ministeriet, og Taleren kunde saa heller ikke tænke sig, at Skoledirektionen vilde modsatte sig Forslaget.

Indstillingen vedtoges.

10. (J. Nr. 741—1922). **Skrivelse fra »Foreningen til gamle Bygningers Bevarelse« om Etablering af et Samarbejde med Bygningsinspektøren.**

Formanden havde ikke sendt Sagen til noget Udvalg, men ansaa det for en Selvfølge, at Bygningsinspektøren gør opmærksom paa, naar der var noget kunstnerisk ved gamle Bygninger, som skulde nedrives, og det havde egentlig ogsaa fundet Sted i lang Tid.

Tiltraadtes.

11. (J. Nr. 446—1922). **Indstilling fra Lønudvalget om Ændring af Dyrtidstillæget til Kommunens Tjenestemænd og Arbejdere.**

Følgende Indstilling forelaa:

- I. Tjenestemænd, som lønnes i Henhold til Lønregulativet.
- a. For gifte Mænd, for Enkemænd, Enker, fraskilte og fraseparerede Mænd og Kvinder, som har egen Husstand, eller hvem der paa hviler Forsørgelsespligt for Børn under 18 Aar, samt for ugifte, hvem saadan Forsørgelsespligt paa hviler, og som har egen Husstand, fastsættes Dyrtidstillæget for Halvaaret April—September 1923 til 360 Kr. aarlig.
 - b. For alle øvrige mandlige og kvindelige Funktionærer 120 Kr. aarlig.
 - c. Iøvrigt staar de hidtil gældende Regler ved Magt.
- II. Tidelønnede Haandværkere og Arbejdsmænd.

Dyrtidstillæget i Tiden fra 1. April til 30. September 1923 fastsættes til 15 Øre pr. Time, idet dog bemærkes, at Overenskomsterne er opsagte til Ophør 1. April d. A., og at nævnte Dyrtidstillæg mulig bliver ændret ved Oprettelse af nye Overenskomster.

Dyrtidstillæget til Arbejdsmænd, som i Henhold til Overenskomst af 17. Oktober f. A. nu er 13½ Øre pr. Time, nedsættes ogsaa fra 1. April d. A. med 2,5 Øre til 11 Øre pr. Time.»

H. P. Christensen anbefalede Forslaget, som var overensstemmende med Statens Dyrtidsordning. Nedsættelsen beløb sig for de faste Tjenestemænds Vedkommende til 60 Kr. aarlig.

Indstillingen vedtoges.

12. (J. Nr. 122—1922). **Indstilling fra Lønudvalget angaaende Dyrtidstillæg til Kommunens Pensionister.**

Følgende Indstilling forelaa:

»Dyrtidstillæget til Pensionister, pensionerede efter 1. Oktober 1919, fastsættes for Tiden 1. April—30. September 1919 til 486 Kr. aarlig for gifte og 324 Kr. aarlig for ugifte med den Begrænsning, at Dyrtidstillæget ikke maa overstige 27 % af Pensionen for gifte og 18 % af Pensionen for ugifte«.

Indstillingen vedtoges.

13. (J. Nr. 648—1922). **Indstilling fra Legatudvalget angaaende en Ændring i Fundatsen for Enkefru Maria Cællia Frederiksens Legat.**

Fra Legatstifterens Arvinger forelaa Anmodning om, at Legatets §§ 1 og 2 ændres til:

»Legatets Navn er: Alterdegn ved Sct. Pauls Kirke i Aarhus Frederik Ludvig Frederiksen og Hustru Maria Cæcilia Frederiksen, født Ottosens Legat til Fordel for Børnene i Deres Majestæter Kong Christian den Niendes og Dronning Louises Guldbryllupsasyl paa Frederiksbjerg i Aarhus.

Legatkapitalen er 2000 Kr.«

Legatudvalget indstiller at indhente Ministeriets Stadfæstelse paa de nævnte Ændringer i Fundatsen.

Indstillingen vedtoges.

14. (J. Nr. 715—1922). **Andragende om Tilladelse til Installation af Benzintankanlæg i Rosengades Forlængelse.**

Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse kan ikke anbefale Andragendet, da Gaden endnu ikke er anlagt.

Kunde ikke bevilges.

15. (J. Nr. 652—1922). **Andragende om Tilladelse til at inddrage en Lejlighed i Banegaardsgade Nr. 21 til Hotelbrug.**

Udvalget for Bygninger og Inventar kan ikke anbefale Andragendet.

H. P. Salling oplyste, at det var Ejeren's Mening at drive Hotel garni i Ejendommen; men Udvalget kunde ikke gaa med til at nedlægge Lejligheden, idet der netop var stor Trang for smaa 5 Værelser's Lejligheder.

Kunde ikke bevilges.

16. (J. Nr. 704—1922). **Andragende om Tilladelse til at inddrage en Lejlighed i Nørregade Nr. 36 til Forretningsbrug.**

Anbefalet af Udvalget for Bygninger og Inventar.

Bevilgedes.

17. (J. Nr. 622—1922). **Andragende om Tilladelse til at inddrage en Lejlighed i Jærgaardsvej Nr. 50 a til Forretningsbrug.**

Anbefalet af Udvalget for Bygninger og Inventar.

Bevilgedes.

18. (J. Nr. 663—1922). **Andragende om Tilladelse til Nedlæggelse af 4 Lejligheder i Nørregade Nr. 18.**

Fra Udvalget for Bygninger og Inventar forelaa følgende Erklæring:

»Udvalget har haft et Møde med Cyklehandler Mikkelsen og har endvidere tilskrevet ham, at man maatte forlange — inden der fra Udvalgets Side foretoges videre — at han fremskaffer Tilstaaelse fra hans Lejere om, at de vil modtage de Lejligheder, som han har fremskaffet til dem.

Udvalget har fra ham modtaget vedlagte Skrivelse af $\frac{5}{8}$ d. A., hvoraf fremgaar, at han ikke har kunnet formaa Lejerne til at afgive den af Udvalget ønskede Tilstaaelse. Men det forekommer dog Udvalgets Flertal (P. Petersen og H. P. Salling), at der efter Skrivelsens Indhold ikke desto mindre er Grund til at anbefale, at Tilladelsen til Ombygning gives i Overensstemmelse med Huslejenævnets Betingelser, medens Udvalgets Mindretal (S. Petersen) maa fastholde sin tidligere Stilling.«

H. P. Salling henviste til de tidligere Forhandlinger i Byraadet om denne Sag. Huslejenævnet havde billiget Opsigelsen, og Ejeren havde anstrengt sig meget for at skaffe Lejligheder til de paagældende Lejere og tilbudt dem flere Lejligheder, men de havde nægtet at tage mod dem. En af Lejerne havde dog nu selv skaffet sig Lejlighed. Udvalget havde anmodet Ejeren om at fremlægge Bevis for, at han havde affundet sig med Lejerne, men det havde været umuligt for ham. Bygherren var imidlertid nu gaaet ind paa det Krav, som Byraadet stillede ved forrige Behandling, at indrette to Lejligheder i Mansardetagen i Stedet for een, og Udvalgets Flertal anbefalede derfor at give Ejeren Tilladelse til Byggeforetagendet, som vilde andrage ca. 50000 Kr.

S. P e t e r s e n kunde ikke slutte sig til Flerallets Indstilling, idet det reelt set var Nedlæg-

gelse af 4 Lejligheder, og der fremkom kun 2 i Stedet. Naar der var givet Tilsagn om at indrette 2 Lejligheder i Mansardetagen, tvivlede Taleren om, at Bygningskommissionen vilde gaa med dertil, da Lejlighederne vist blev ulovlige. Det var rigtigt nok, at Ejeren havde tilbudt de 3 Familier Lejlighed, for saa vidt det kunde kaldes Lejligheder. En af dem var uden Køkken og Afløb for Spildevand, en Lejlighed i Knudrsgade bestod kun af et Værelse paa 28 □ Alen, og den tredje var kun et Værelse i Guldbergsgade med Adgang til fælles Køkken; det kunde næppe kaldes Lejligheder at tilbyde Familier. Udvalgets Flertal havde i det hele indtaget en mærkelig Stilling til denne Sag, idet man først pure afviste den, senere stillede som Betingelse, at der skulde fremskaffes andre Lejligheder og saa bagefter gik med til at betragte enkelte Værelser som Lejligheder. Taleren vilde anmode om, at Andragendet ikke bliver bevilget. Det hed sig, at det vilde afhjælpe Arbejdsløsheden, og det var forsaavidt rigtigt, hvis man fik Garanti for, at det blev Kommunens Arbejdere, der fik Arbejdet, men det forelaa der intet om. Det var ogsaa en Overdrivelse at sige, at Arbejdet vilde beløbe sig til 50000 Kr., idet det var kalkuleret til 40000 Kr., og Arbejdslønnen blev sikkert ikke saa stort et Beløb, som man gav det Udseende af.

H. P. Salling fandt det ikke morsomt at være Grundejer paa den Maade. Først skulde man kæmpe mod Huslejeloven og Nævnet, og naar man saa endelig fik Nævnets Tilladelse, mødte man Modstand andetsteds fra. Lejerne kunde ogsaa have Skylden for, at Forholdet var mindre godt, og efter de mange Forhandlinger, der var ført, kunde der sikkert være truffet en

Ordning, hvis der havde været en Smule Velvilje fra Lejernes Side. Man talte saa meget om at afhjælpe Arbejdsløsheden, men naar man lagde saadanne Arbejder Hindringer i Vejen, fik man den ikke afhjulpet. Taleren havde ogsaa set paa de omtalte Lejligheder. Hvad de tilbødte Lejligheder angik, var den ene i en Villa paa Dr. Margrethes Vej, Værelserne var rigtig gode, og Ejeren havde lovet eventuelt at bekoste Indlæg af Vand, Gas- og Spildevandsafløb. En Enke kunde udmærket være tjent med Værelset i Guldbergsgade, og Lejligheden i Knudriisgade svarede nogenlunde til dem, de havde i Øjeblikket. Taleren vilde igen anbefale at bevilge Andragendet.

Kjeld Sørensen foreslog at udsætte Sagen for at se, om der ikke kunde træffes en Ordning mellem Ejer og Lejere.

H. P. Salling troede ikke, det nyttede noget, idet disse Lejere ikke var til at forhandle med, og det var ikke udelukket, at der var noget i Retning af Pengeafpresning med i Spillet.

Kjeld Sørensen mente, at Udvalget muligvis kunde optræde som en Slags Mægler mellem Parterne. Hvis der var Pengeafpresning med, fik Sagen selvfølgelig et andet Udseende.

Formanden henstillede til Udvalget at tilkalde Ejer og Lejere og forsøge paa at faa et Forlig bragt i Stand, saa fik Udvalget samtidig Lejlighed til at høre, om der var urimelige Krav fra Lejernes Side, for hvis det var Tilfældet, vilde Sagen sikkert let ordne sig.

H. P. Salling beklagede, at Sagen forhalede derved, men vilde ikke modsætte sig Henstillingen om Udsættelse. Hvis man fik en Ordning, kunde Udvalget vel selv afgøre Sagen.

Formanden antog ikke Byraadet havde noget herimod, saafremt Udvalget var enig derom.

Sagen gik tilbage til Udvalget.

19. (I. Nr. 510—1922). **Andragende fra Dansk Byplanslaboratorium om Støtte fra Kommunen.**

Formanden meddelte, at Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse foreslaar at tilsende Laboratoriet et Eksempplar af den nyeste Plan over Byen samt forskellige kommunale Vedtægter og Tillæg C til Byraadets Forhandlinger. Udgiften hertil vilde blive ca. 250 Kr.

Tiltraadtes.

20. (J. Nr. 739—1922). **Forslag til Overslag over Havnens Indtægter og Udgifter for 1923—24.**

Formanden forelagde Budgetforslaget. Havnens Arbejdsplan var ændret noget i Henhold til den Beslutning, som Byraadet i sin Tid vedtog, hvorefter der særlig skulde lægges Vægt paa at faa Pladser disponible hurtigst muligt. Af større nye Arbejder var projekteret en Forlængelse af Østre Mole, hvorved der allerede om nogle Maaneder vilde blive en stor Plads til Opførelse af Pakhuse, men det maatte være Pakhuse med mekaniske Losseapparater etc. Paa Sydhavnsterænet skulde anlægges Veje og plantes Træer. Vestre Mole vilde blive betydelig udvidet, og der inddæmmedes et stort Areal, hvoraf Halvdelen antagelig kunde komme til Afbenyttelse sidst paa Sommeren og Resten næste Aar. Der blev derved ved Vestkajen Plads til to meget store Pakhuse, og Udvalget var allerede i Forhandling med enkelte Firmaer om Leje af Pladserne. Endvidere omfattede Forslaget store nye Sporanlæg til Forbindelse mellem Søndre Mole og Gasværkskajen, hvorved Losseforholdene ved Havnen blev betydelig forbedrede; det vilde dog samtidig medføre,

at enkelte Pladser og Skure, maatte rømmes, saaledes Oliemøllens og Gødningsselskabets. Sammen med Sporanlægene skulde der anlægges Veje, men Beliggenheden af disse kunde ikke fastslås i Enkeltheder, før man ved Forhandling med Statsbanerne fik bestemt, hvor Sporene skulde ligge, dog var det givet, at der blev en betydelig Udvidelse af Vejen fra Dynkarken ind til Sydhavnen ved Vestre Mole. Desuden skulde Toldbodmolen gøres færdig med Spor og Veje, og der vilde blive rejst et Pakhus med to mekaniske Lossekraner. Endelig vilde Vejen ved Nordre Mole blive forlagt saaledes, at Isskur og Fiskeskur fjernes, og der anlægges elektrisk Lys langs Molen, hvorved der vilde blive skabt en smuk Passage for Publikum. Disse nye Arbejder var ialt anslaaet til 2128040 Kr. Af andre større Ting havde Udvalget tænkt at anskaffe en Dampbaad paa ca. 500 H. K.; en saadan vilde kunne bugserede største Skibe ind og ud af Havnen, og den skulde tillige bygges saaledes, at den til Dels kunde gøre Tjeneste som Isbryder. Regnskabet over Indtægter og Udgifter balancerede med 3445957 Kr. Angaaende Havnens Status var den ny Kontorbygning nedskrevet med 40 %; den var bygget i den allerdyreste Tid og det viste sig, at de Institutioner, som havde faaet Udvalget til at bygge den, ikke var Lejere, da den var færdig; men Havnens Status var saa god, at den kunde taale en saadan Nedskrivning. Aktiverne var opført til 17459700 Kr. og Havnens Gæld var 4959853 Kr. saa Havnens Formue beløb sig til ca. 12½ Mill. Kr. Hertil var ogsaa at bemærke, at alle de ældre Arealer ikke var forhøjet i Vurderingssum, men stod til den oprindelige Anskaffelsespris. Efter Overslaget blev der ved Aarets

Udgang, hvis alle de projekterede Arbejder udførtes, et Overskud paa ca. 85000 Kr., men foruden den kontante Kassebeholdning ejede Havnen ca. 1 Mill. Kr. i forskellige Papirer, saa der var ingen Fare for, at Arbejderne skulde standses paa Grund af Pengemangel hverken i dette eller de følgende Aar, og der var stadig Raad til nye Udvidelser. Med disse Ord vilde Taleren anbefale Budgetforslaget til Byraadets Vedtagelse, hvorefter det skulde indsendes til Ministeriet til Godkendelse.

H. P. Salling komplimenterede Havneudvalget for den udmærkede Styrelse af Havnen og kunde fuldstændig slutte sig til de foreslaaede Planer. Taleren vilde dog henlede Udvalgets Opmærksomhed paa Brandfaren ved Havnen, for det skortede maaske noget paa Brandslukningsmidler dernede. Muligvis kunde der installeres Pumpe og Sprøjte i den ny Dampbaad, men der var den Ulempe derved, at en saadan ikke altid var fyret op og derfor ikke straks kunde være mobil i Tilfælde af Brand. Taleren vilde derfor anbefale Udvalget at tage under Overvejelse at anskaffe en Motorbaad med en Motorsprøjte, som hurtig kunde dirigeres hen, hvor der var Brug for den. Muligvis burde den sortere under Brandinspektøren og staa i Forbindelse med Kommunens Brandvæsen.

F o r m a n d e n havde Følelsen af, at Brandkommissionen var et umætteligt Væsen, men Udvalget skulde gerne overveje Tanken. En Dampbaad kunde dog ret hurtig fyres op, og man kunde jo ogsaa lade en Motorbaad slæbe den til Brandstedet. Taleren antog dog ikke, at Havnen havde Lyst til at anskaffe en Motorbaad, som Brandvæsenet eller andre kunde disponere over.

H. P. Salling troede ikke, Brandvæsenet tænkte paa at annektere Baaden, men der kunde godt komme Tilfælde, hvor der var Brug for begge Dele, idet Baaden kunde arbejde fra Søsiden.

H. P. Christensen mente, at Byen havde Brandvæsen nok, og det kunde hurtig komme til Havnen i paakommende Tilfælde; hvis det drejede sig om Træskure, kunde de næppe reddes af nok saa meget Brandvæsen. Taleren havde ikke noget at indvende mod Budgettet, men vilde henstille til Havneudvalget i Anledning af den paatænkte Belysning paa visse Dele af Havnens Terræn, at man konfererer med Belysningsvæsenet om dette Forhold og lader Kommunen udføre saadanne Arbejder; det vilde sikkert ogsaa betale sig bedre for Havnen end at lade det udføre af private Entreprenører, som det var sket for en Tid siden. Havnens Lysanlæg var i det hele ret kostbart, og det vilde betale sig at faa det moderniseret, hvorved der spares adskillig Strøm.

Formanden svarede, at det skulde være Havneudvalget en Fornøjelse at faa en saadan Konference; men naar man var gaaet lidt udenom, var det, fordi man paa et givet Tidspunkt ikke fandt den ønskede Velvilje hos Belysningsvæsenet. Men ellers var det selvfølgelig bedst, naar de forskellige Udvalg forhandlede med hinanden.

H. P. Christensen syntes ikke, Havneudvalget havde særlig Grund til at beklage sig over Belysningsvæsenet, for da der under Krigen skulde lægges Kabler til en af de store Kraner, maatte Belysningsvæsenet paatage sig at betale det, skønt det egentlig burde have været betalt af Havnen.

Formanden svarede hertil, at Belysningsvæsenet jo lagde Kabler i alle Byens Gader og

derved drev Forretning, og Havnen var en temmelig god Kunde, saa det kunde vist godt betale sig at nedlægge disse Kabler.

A n d r. C h r i s t e n s e n syntes, at Havneudvalget her havde gjort den bedste Forretning; det maatte være et daarligt Belysningsudvalg, som ikke kunde gennemføre Kravet om, at Havnen skulde betale det.

F o r m a n d e n bemærkede, at Havnen ikke var let at bekæmpe, idet den selv magtede at nedlægge elektriske Ledninger.

Budgetforslaget vedtoges.
